

V. ZÁVĚR

Nejen díky složitostem stávající právní úpravy, kdy bylo začátkem 90tých let potřeba recipovat a následně novelizovat řadu právních předpisů předešlého režimu (mezi nimi i občanský zákoník), ale také v důsledku toho, že bylo potřeba nově rodící se vztahy ve společnosti upravit předpisy zcela novými (např. obchodní zákoník), můžeme konstatovat, že vztah dvou základních předpisů soukromého práva – občanský a obchodní zákoník - je v mnoha oblastech dosti komplikovaný. Často se můžeme setkat s tzv. dvojkolejností právní úpravy, neboli konkrétní právní institut je mnohdy zbytečně upraven v obou předpisech. Tato duplicita se vyskytuje nejen u úpravy jednotlivých smluvních typů (např. kupní smlouva, smlouva o dílo či další), ale rovněž v ustanoveních zabývajících se instituty obecného závazkového práva (prodlení, odpovědnosti, promlčení atd.). Ke zjednodušení situace zajisté také nepřispěl fakt, že do dnešní doby nebylo možno přijmout, ať již z politických či jiných důvodů, nový kodex občanského práva, jehož návrh je již v současnosti ve fázi návrhu zákona a po odborné stránce dokončen.

Mimo to jisté problémy skýtá také úprava obchodního práva a obchodních závazkových vztahů obsažená přímo v obchodním zákoníku, které je někdy poměrně dosti nejasná a vede k několika možným výkladům. Situace se zcela jistě oproti počátku 90tých let díky četným novelizacím zlepšila, ovšem určité „nedostatky“ přetrvávají i dnes. Například v souvislosti se vstupem ČR do EU a pokračujícího procesu integrace může způsobovat určité nejasnosti při obchodování v rámci jednotného trhu odlišné pojmosloví obchodního zákoníku oproti evropské úpravě. Obchodní zákoník kupříkladu užívá pojem *podnikatel* oproti pojmu *obchodník* používanému v evropské úpravě. Tento a další obdobné rozdíly vznikly v důsledku toho, že obchodní zákoník přebral částečně nevyhovující pojmosloví z předpisu socialistického období - tzv. hospodářského zákoníku (zákon č. 109/1964 Sb.), který pozbyl platnosti k 1.1. 1992.

Jak vyplývá z obsahu mé práce, tak právní úprava smlouvy o běžném účtu prodělala, od doby kdy obchodní zákoník nabyl účinnosti, mnoha změn a novelizací. V souvislosti s integračním procesem evropského práva bylo potřeba přijmout také nové právní předpisy jako např. nový zákon o platebním styku. Dle mého názoru, jsou některé doplnění právní úpravy možná poněkud nešťastné, jako například tzv. fikce

doručení podle § 715 odst. 3 ObchZ, která do jisté míry znamená prolomení zásady rovnosti stran obchodních závazkových vztahů. V souvislosti se stále rychleji se rozvíjejícími moderními prostředky komunikace by jistě nebylo od věci, kdyby nejen ustanovení o běžném účtu byla doplněna o podrobnější úpravu týkající se přímého bankovníctví.

Zcela na závěr bych se chtěl krátce zmínit o návrhu nově připravovaného občanského zákoníku. Nový kodex ideově vychází z návrhu občanského zákoníku bývalého Československa z r. 1937. Inspiraci nachází také v řadě evropských občanských kodexů (především v německém, švýcarském, rakouském, italském či nizozemském). Návrhu nového občanského zákoníku znamená oproti stávající právní úpravě sjednocení jednotlivých smluvních typů do jednoho právního předpisu, občanského zákoníku. Pokud tedy bude přijat, tak to bude znamenat odstranění dosavadní dvojkolejnosti závazkového práva obchodního a neobchodního. Ale sjednoceny pod úpravu občanského zákoníku budou například i smluvní typy pracovního nebo pojistného práva.

Nové pojetí občanského zákoníku se zakládá na tzv. zásadě autonomie vůle. Díky této zásadě se nová právní úprava snaží v určitých situacích o odstranění formálních požadavků (jako např. písemná forma), které jsou kladeny současnou právní úpravou při uzavírání smluv na projevy svobodné vůle stran.

Ovšem návrh nezapomíná ani na ochranu slabší smluvní strany. Projev této ochrany můžeme nalézt například v ustanoveních o adhezních smlouvách nebo v zařazení spotřebitelských smluv. Jak jsem již výše zmínil, tak právě smlouvu o běžném účtu řadíme do těchto smluvních kategorií.

Úpravy smlouvy o běžném účtu v návrhu nového občanského zákoníku vychází ze stávající úpravy v obchodním zákoníku (§ 708 a násl.). Ovšem v nové právní úpravě můžeme najít několik změn, mezi nimiž zmíním například právě absenci požadavků písemné formy pro smlouvu o běžném účtu.

Pokud tedy bude nový kodex přijat, tak vyvstane zcela jistě mnoho nových otázek a problémů, se kterými bude potřeba se vyrovnat, ať už opětovnou novelizací nebo případně novou judikaturou příslušných soudů.